

ACORD PROFESSIONAL

PROFESSIONALS DELS SERVEIS SOCIALS BÀSICS EN RELACIÓ ALS DESNONAMENTS

Els Equips bàsics de serveis socials, formats per Treballadors/es Socials, Educadors/es Socials i Psicòlegs/gues, amb el Suport dels i les professionals de les Unitats de Gestió Administratives, som qui de primera mà coneixem el patiment que està generant a la ciutadania la creixent desigualtat social. Valorem que aquesta desigualtat atempta contra els pilars bàsics de l'ordenament democràtic que són la llibertat, la dignitat i la igualtat de tota la ciutadania. La pèrdua de l'habitatge provocada per l'augment de desnonaments és un dels problemes més greus que estan patint molts ciutadans i ciutadanes.

Els/les professionals de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona volem manifestar amb aquest escrit el nostre posicionament davant la situació provocada pels desnonaments a la ciutat de Barcelona.

FONAMENTACIÓ JURÍDICA

El dret a l'habitatge, com un dels drets que garanteix la dignitat de les persones, ha estat objecte d'una vulneració sistemàtica per part dels poders públics. Segons les dades del Consell General del Poder judicial des de l'any 2008 fins el 2013 s'han dut a terme més de 250.000 desnonaments a tot Espanya. Concretament, serveixi com a mostra que **a la ciutat de Barcelona**, on existeix un parc d'habitatges buits estimat en 80.000 habitatges, **s'han dut a terme una mitjana de 30 desnonaments diaris**. Es tracta doncs d'una violència institucional cap a les persones més desfavorides de la societat.

Aquesta situació es contrasta amb molts dels compromisos jurídics en matèria de dret a l'habitatge i de drets humans acordats per l'Estat Espanyol:

- Es fa necessari doncs recordar que la **Declaració Universal de Drets Humans de 1948**, a l'art. 25.1 reconeix: "Tota persona té dret a un nivell de vida que assegurï, per a ell i la seva família, la salut i el benestar, especialment quant a alimentació, vestir, habitatge, assistència mèdica i als serveis socials necessaris; també té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, incapacitat, viduïtat, vellesa o altra manca de mitjans de subsistència independent de la seva voluntat."
- El dret a l'habitatge està recollit a l'article 47 de la **Constitució espanyola**, on s'estipula "Tots els espanyols tenen dret a un habitatge digne i adequat. Els poders públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per tal de fer efectiu aquest dret, i regularan la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per tal d'impedir l'especulació. La comunitat participarà en les plusvàlues que generi l'acció urbanística dels ens públics."
- L'article 26 de l'**Estatut de Catalunya** reconeix el següent dret: "Les persones que no disposen dels recursos suficients tenen dret a accedir a un habitatge digne, per a la qual cosa els poders públics han d'establir per llei un sistema de mesures que garanteixi aquest dret, amb les condicions que determinen les lleis". Aquest dret es completa amb l'Article 47: "Els poders

públics han de facilitar l'accés a l'habitatge mitjançant la generació de sòl i la promoció d'habitatge públic i d'habitatge protegit, amb una atenció especial pels joves i els col·lectius més necessitats”.

- L'ordenament jurídic espanyol està sotmès als tractats internacionals tant a nivell europeu com de les Nacions Unides, i per tant és important recordar la jurisprudència que, en aquesta matèria, ha emès el **Tribunal Europeu de Drets Humans**, que estableix que en els casos de desallotjaments els poders públics han de tenir les següents línies d'actuació:
  - No podrà haver-hi ingerència de l'autoritat pública en el domicili si no es tracta d'una mesura necessària per la seguretat pública.
  - L'Estat ha de justificar si existeix una situació de necessitat imperiosa que justifiqui l'extrema ingerència en el dret a la vida privada i familiar que suposa un desallotjament.
  - L'obligació de que les administracions públiques garanteixin el reallotjament adequat de les persones afectades per desallotjament. Això significa proveir un lloc permanent i adequat a les necessitats concretes de les persones afectades.

FUNCIONS DELS SERVEIS SOCIALS RESPECTE A LA PROBLEMÀTICA D'HABITATGE

- Seguint amb aquest marc legal, segons la **LLEI 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials** en el **Preàmbul punt 3** parla que “Els serveis socials són un dels sistemes de l'estat del benestar, conjuntament amb la seguretat social, el sistema de salut, el sistema d'educació, les polítiques per a l'ocupació, les polítiques d'habitatge i altres actuacions públiques.(...)”

En aquest sentit entenem que nosaltres, com a Serveis Socials Bàsics, formem part del sistema de l'estat de benestar juntament amb altres polítiques, entre elles les polítiques d'habitatge.

- Tot i no tenir competència específica en matèria d'habitatge ni en la concessió d'habitatges de protecció social, treballem amb la dificultat que se'n deriva tal i com diu el **punt C de l'article 7** del títol I de la mateixa llei que diu: “Són destinataris dels serveis socials, especialment, les persones que estiguin en alguna o algunes de les situacions següents: punt c) Necessitat social, com les relacionades amb la manca d'habitatge o amb la desestructuració familiar.”

PROTOCOL D'ACTUACIÓ RESPECTE ALS LLANÇAMENTS A LA CIUTAT DE BARCELONA

A la nostra ciutat, a data 4 de març del 2013, es va signar el protocol d'actuació entre el “Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona, El Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, La Secretaria de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona i l'Il·lustre Col·legi de Procuradors dels Tribunals de Barcelona, d'execució de les diligències de llançament al Partit Judicial de Barcelona”.

Aquest protocol té com a objectius:

- Posar en contacte, amb la major celeritat, les persones afectades amb els serveis municipals amb la finalitat que aquells coneguin i accedeixin al catàleg de serveis, contactes i possibilitats d'acció que hi hagi a cada moment,
- Evitar riscos i proporcionar garanties a la comissió judicial. Al protocol es defineixen les situacions de risc social derivades de procediments judicials que determinen directament la pèrdua de l'habitatge habitual concretant quines són les circumstàncies que poden ser de risc per la comissió judicial.

El protocol també parla d'accions encaminades a la informació del ciutadà/na com lliurar fulls informatius sobre recursos socials existents que es donen des de l'administració de justícia per apropar el sistema de serveis socials, així com concreta que els mateixos advocats/des poden fer constar a la demanda la circumstància de risc social que els seus clients/es els hagin fet constar.

L'acord també estableix que l'administració de justícia es pot dirigir als Serveis Socials en qualsevol moment del procediment judicial o, si la situació es coneix una vegada ferma la sentència o resolució judicial que dona lloc al llançament, per tal de què els nostres serveis conjuntament amb la Guàrdia Urbana, avaluin la possible situació de risc social així com la seguretat de la comissió judicial en la realització del llançament.

En altres paraules, sembla com si l'acord estigués pensat més en protegir a la comissió judicial per dur a terme el llançament, que no pas en fer una atenció social preventiva ni en protegir l'adequat real·lotjament de les persones afectades. Considerem que la nostra tasca no és vetllar per la seguretat de la comissió judicial sinó per la seguretat de la ciutadania en defensa dels seus drets i en aquest sentit no entenem la necessitat de requerir que els serveis socials bàsics o els serveis d'urgències socials del nostre Ajuntament estiguin presents en el moment del llançament. Es pretén legitimar un llançament amb la nostra presència al mateix temps que no es garanteix un real·lotjament digne als ciutadans/es. En un procés de desnonament la nostra funció està més emmarcada en una intervenció anterior i posterior al llançament.

La nostra presència en el moment del llançament contribueix al mandat de la comissió judicial, que és executar el llançament, i no a una adequada atenció social per atendre a aquests ciutadans/es: implica una contradicció en el nostre procés d'intervenció, distorsiona el pla de treball amb les famílies i desvirtua les nostres funcions tècniques.

Per últim, valorem que aquest Acord hauria de recollir només el primer objectiu, que parla de posar en contacte la ciutadania en risc social afectada per desnonaments amb els Serveis Socials però amb el temps suficient per poder actuar de manera preventiva.

AMPARAMENT DEL CODI DEONTOLÒGIC DEL COL·LEGI DE TREBALLADORS SOCIALS

Tenint en compte aquests arguments jurídics i tècnics volem apel·lar al nostre Codi Deontològic, definit pel Col·legi de Treballadors/es Socials de Catalunya, que estableix que una de les funcions del Treball Social és: "Advocar perquè s'adoptin polítiques socials justes i perquè s'estableixin serveis o alternatives als recursos socioeconòmics existents".

Tanmateix, en el capítol 1, relatiu als principis generals de la professió es recull en l'article 1.7: "El/la DTS ha de respectar els drets fonamentals dels individus i els grups reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides, així com els altres acords internacionals que en deriven".

En el Capítol 3, on es recull la responsabilitat envers les persones usuàries i clients, l'article 3.3 diu: "El treball professional és per al servei de la persona. El/la DTS ha de consensuar la seva actuació amb l'usuari/client. També l'ha d'informar del resultat previsible de la seva intervenció". I l'article 3.5 estima que "El/la DTS té la responsabilitat de denunciar davant de les persones o organismes competents els casos d'abús, maltractaments o abandonament de persones indefenses o incapacitades, o qualsevol altra situació que atempti contra els drets humans".

Finalment, el capítol 6, que recull la responsabilitat del Treball Social envers la societat, defineix els següents articles:

6.1 El/la DTS ha de participar en el desenvolupament de la societat i cooperar en la prevenció de les desigualtats socials i en la millora de la qualitat de vida.

6.2 El/la DTS ha de contribuir a augmentar les oportunitats de progrés, especialment dels grups i les persones amb menys possibilitats, i potenciar i respectar sempre llurs drets.

6.3 El/la DTS ha de promoure el desenvolupament de les lleis i les polítiques que tendeixin a millorar les condicions socioeconòmiques generals, donar-hi suport i propugnar un millor repartiment de la riquesa.

6.4 El/la DTS ha de denunciar les causes socioeconòmiques que generin situacions de desigualtat, marginació i exclusió social.

Per tot l'exposat acordem:

- Que no és ètic, professionalment, estar present en el moment del llançament perquè s'incompleix el dret bàsic de la dignitat de la persona, així com la correcta actuació dels poders públics i perquè no existeix la garantia de recursos públics adients per restablir el dret a l'habitatge a les persones afectades.
- No és ètica la nostra intervenció si la nostra funció de cooperar amb la prevenció de les desigualtats socials, de denunciar juntament amb molts altres professionals aquelles causes socioeconòmiques que generin desigualtats socials i possible exclusió social, entra en contradicció, insistim, en estar presents en un moment purament d'execució judicial.
- Tanmateix, no té sentit tècnic està present en el moment del llançament perquè s'incompleixen les funcions encomanades per la Llei de Serveis Socials als professionals de les àrees bàsiques, que requereix fer un estudi i seguiment adequat de les famílies per tal de trobar alternatives dignes a la manca d'habitatge que comporta un desnonament.
- El col·lectiu de professionals de Serveis Socials demanarà al Col·legi Oficial de Treball Social un dictamen sobre la possibilitat de poder acollir-se al dret a la objecció de consciència per tal de no ser-hi present als llançaments.

En conseqüència, exigim:

- Que es revoqui l'acord actual entre l'Ajuntament de Barcelona i els organismes de l'àmbit judicial en matèria de llançaments
- Que es paralitzin tots els desnonaments amb problemàtica social fins que no es pugui establir un nou acord que garanteixi el dret a l'habitatge digne de les persones afectades.
- Que s'apliquin polítiques d'habitatge que donin resposta a la situació de manca d'habitatge digne de milers de famílies de Barcelona.

El col·lectiu de treballadors/es de Serveis Socials exigim a l'Ajuntament de Barcelona rebre una resposta a les nostres propostes abans de febrer de 2015.

Assemblea de treballadores i treballadors de l'IMSS

Amb el suport de CCOO, UGT i CGT Representants sindicals a l'IMSS